

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Continens Armamentarium Seu Panoplima Spiritualem - Id est, Varia arma
& media ad omnis generis tentationes fortiter sustinendas, & feliciter
superandas, Ad Omnium Quidem Animarum

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1688

Tent. IV. Circa permissionem morborum, similliúmque malorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48377](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48377)

is ignibus adjudicet, alios ad cœlum admittat, Mi-
ericordia & justitia elucet; ita Dominium DEI per
hoc, quòd unigratiam efficacem neget, alteri con-
cedat, manifestari maximè debebat; quod quidem
convenientissimè fieri poterat, si supremum suum
Dominatum per hoc ostenderet, quòd sibi pro ra-
tione voluntas esset, & exinde nos ad infimam hu-
militatem, salubrem timorem, reverentiam suæ Ma-
jestatis, incrementum gloriæ, gratificationem debi-
tam excitaret. Unde S. Augustinus cap. 99. Enchir. 2.
ait: *Miseretur magnâ bonitate, obdurat nullâ iniqui-
tate, ut nec liberatus de suis meritis glorietur, nec da-
mnatus nisi de suis meritis conqueratur. Sola enim gra-
tia redemptos discernit à perditis, quos in unam perdi-
tionis concreverat massam ab origine dicta causa com-
munis. Hoc autem qui eo modo audit, ut dicat, quid
adhuc conqueritur? nam voluntati ejus quis resistit?*

§. IV.

*Tentatio IV. Circa permissionem morborum,
aliorumque similium malorum.*

XIX. **E**ustachius civis cùm in gravissimos, & diu-
turnos morbos incidisset, & extremâ præ-
tereâ pauperie affligeretur, aliisque plurimis incom-
modis, quæ vulgus mala dicere solet, premeretur,
ideòque Confessarius ipsum pro solatio afferendo vi-
sitaret, inter alias suas querelas, quas eidem Confessa-
rio suo exposuit, confessus est, nullam sibi ex his omni-
bus molestiis graviolem accidere, quàm quòd per-
suadere sibi non possit, Deum, qui tam bonus esse dici-
tur, tantorum malorum Authorem esse. *Quæri-*

tur, quomodo huic tentationi occurrere debeat Confessarius?

Responsio.

XX. In primis ostendat, non modo mala non esse, quæ & ipse, & vulgus dicit mala, sed inventum placidum divinum, mediūque efficacissimum ad gratiam, amicitiamque divinam promerendam, ipsamque felicitatem æternam certius, uberiūque procurandam, cum enim maximus promerendi titulus patientia sit, facile apparet, exiguam promerendi occasionem fore, si omnia ad votum cederent. Hinc S. Jacobus c. 5. rectè hortatur: *Omne gaudium existimate, Fratres mei, cum in varias tentationes incideritis, scientes, quòd probatio fidei vestra patientiam operatur, patientia autem opus perfectum habet, ut sitis integri & perfecti, in nullo deficientes. Sicut in cera nisi multum tepesacta & mollita sit, non potest sigillum imprimi: sic nec in homine sigillum imprimi potest, nisi ex infirmitatibus probetur.*

XXI. Secundò ostendat, etiam ad hunc finem valdè expediens fuisse, ut mala permitterentur, ne mundo nimis adhæreremus; si enim adhuc morbi & dilacerati miseris eas amamus: si illi temporalibus illa quærimus: si nostram vitã & damna honoramus: quomodo æternam vitam amaremus, si temporalem nunc anteferimus, ejus licet laceffiti injuriis? meritò ergo ne toti procumberemus, in fimo & fæce rerum, cui spides aliquas & tribulos disseminavit DEUS, ut vel sic vulnerati erigeremur ad spem & vota alterius vite: & ut gustatã miseriam temporali non absorberemur æternã. Certè in primo nostro Parente Adam claudere

deprehendimus, eum, quamdiu sine experientia mor-
tis, aliorumque malorum fuit, etiam sine timore,
temerèque legem transgressum fuisse, qui tamen si
previchisset vultum mortis, non adedò fortè despe-
nsser.

XXII. Tertio illi ostendat, quantam utilitatem
afferant præterea morbi, aliæque ejusmodi mala;
nam, ut rectè Eusebius Nierenbergius p. 1. Theop.
l. c. II. ait, caro pessimè affecta animam sæpe affecit
optimè. Pinguecit spiritus macerato corpore, casti-
gatur doloribus etiam voluptatis memoria; nec tan-
tum libertatem hi adimunt malefaciendi, sed etiam
votorum. Quid felicius impossibilitate scelerum, quàm
etiam fastidium? Quod ipsum egregiè confirmans
Plinius Junior ep. 26. l. 5. sic loquitur: *Nuper me cu-
jusdam amici languor admonuit, optimos esse nos, dum
infirmi sumus. Quem enim infirmum aut avaritia,
aut libido sollicitat? non amoribus servit, non appetit
honores, opes negligit, & quantulumcunque relictu-
rum satis habet: tunc DEOS, tunc hominem se esse me-
morat: invidet nemini, neminem miratur, neminem
despicit, ac ne sermonibus quidem malignis aut attendit,
aut alitur: balnea imaginatur aut fontes, hac summa
curarum, summa votorum, mollèmq; in posterum &
pinguem, si contingat evadere, hoc est, innoxiam,
beatamque destinat vitam. Possum ergo, quod pluri-
bus verbis, pluribus etiam Philosophi voluminibus do-
cere conantur, ipse breviter tibi, mihiq; præcipere,
ut tales esse sani perseveremus, quales nos futuros profite-
mur infirmi.*

XXIII. Quarto illi ostendat, quanta sit DEI cle-
mentia, quòd corpus pro purgatorio animæ assignare
X 3 volue-

voluerit. Favor est nobilium, si non in custodiam publicam mittantur, sed intra domum aut castellum proprium carceris loco coercantur; cur non ergo & nos specialem favorem reputemus, si DEUS corpora nostra ad expiationem peccatorum deputet. Pariter legiarius ille animus est, quem sua ipsius claustra vident, quem artus sui macerant.

XXIV. Quintò illi ostendat, quantam habeat occasionem merita augendi, austeritatèque vix quavis monachali rigiditate severiorem exercendi. Quis enim Anachoreta abstinentior aut mortificationis, inquit Nierenbergius loco citato? quis ita corruptos cibos, aut elegit acerbos, qui adæquaret acerbissimum languentium gustum, sine ullo palati saporis vescentium aut insipidis, aut amaris? quis mortuus vigilias ægroti ducit? quis ita incommodum lectum quæsit, sicut languens sentit? quis ita se maceravit disciplinis & ciliciis, uti qui intestinis tabe æstibus & doloribus? quis ita pœnitens appendicem officii, sordes & cultus incuriam adamavit, sicut letudinarius patitur? Post hæc omnia, non statim bitrio ægritantis rigor, nec tempus, quo duratur est, constat, unde ampliat sensum doloris, aut certè non solatur incertitudo dolendi. Adice ægrotantium pœnitentiam expiatam esse, & tutam ab in discretione & vanitate: è cælo est, ideo utilior, quam cœlestis aqua plùs fecundat agros, quam fontana. Sed & virtutes necessarias in ægrotante videbis, abstinentiam, castitatem, mirabiliorem obedientiam, nullus monachus tot periculis probatus, tot expientis exercitatus: jubetur scindi, acerba bibere parat ad omnem molestiam medico. Ubi autem cogit

templatio æternitatis major? prolixæ videntur febricitanti noctes, singulæ horæ producuntur in integros dies; discit ex impatentia brevissimi doloris, quantum erit æternum dolere. Hucusque ipsissimis ferè verbis sapienter Nierenbergius.

XXV. Sextò ei ostendat, quòd etiam ad cœlestem Philosophiam & sapientiam docendam DEUS sapienter morbos permittat, & immittat hominibus; suadent enim languores contemptum corporalium, ob oculos ponunt humilitatem nostram, levant animum ad contemplationem cœli, & instituunt in divinis; dum enim valemus, rebus implicamur, suis quisque occupationibus, studiis possessus, nullum DEO, nullum rebus animæ locum expedit: advenientibus verò morbis cessant negotia, ideòque applicatur animus ad conscientiæ curas, Deumque & cœlestia contemplanda & quærenda, ut meritò Georgius Pisides morbos *prudens DEI flagellum* appellaverit, & S. Gregorius Naz. animam à DEO afflictam DEO valde propinquam esse dixerit.

§. V.

Tentatio V. Circa criminum dissimulatam vindictam.

XXVI. **A** Chacius advertens, gravissima quæque crimina à sceleratis committi, nec tamen à DEO puniri, gravissimè tentatur circa justitiæ divinæ æquitatem; & quia non poterat sufficienter ex hoc laqueo sese extricare, confessarii auxilium implorat. Quæritur, quâ ratione juvandus sit?